

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням вченої ради
Національного університету
цивільного захисту України
від _____ 2026 року,
протокол № _____

Ректор
генерал-майор

Ігор ТОЛОК

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ЕКСТРЕМАЛЬНА ТА КРИЗОВА ПСИХОЛОГІЯ**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
за спеціальністю: С4 Психологія
галузі знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація
та міжнародні відносини
Відповідна деталізована галузь
Міжнародної стандартної класифікації
освіти ISCED-F 2013: 0313 Psychology

Рішення про внесення змін до освітньої програми

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол від «_____» _____ 20__ року № _____

Передмова

Освітньо-наукова програма (далі – освітня програма) розроблена на основі стандарту вищої освіти України за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 № 646, проєктною групою у складі:

керівник проєктної групи (гарант освітньої програми):

ГРИБЕНЮК Геннадій Сергійович – професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, доктор психологічних наук, професор.

Члени проєктної групи:

ЯЦЕНКО Тамара Семенівна – професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України;

НАЗАРОВ Олег Олександрович – професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, кандидат психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України;

БОСНЮК Валерій Федорович – заступник начальника кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, кандидат психологічних наук, доцент;

КЕРДИВАР Валентин Віталійович – начальник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії з психології, старший дослідник;

ТОПЧИЛО Анна Валеріївна – здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти Національного університету цивільного захисту України, освітньо-наукової програми «Екстремальна та кризова психологія»;

КУЧИНСЬКА Анастасія Олександрівна – начальник управління психологічного забезпечення та соціального захисту Департаменту персоналу апарату ДСНС.

Опис освітньої програми

1. Загальна інформація

Повна назва закладу вищої освіти, кафедри	Національний університет цивільного захисту України Кафедра психології діяльності в особливих умовах
Назва освітньої програми	Екстремальна та кризова психологія
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С4 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	Відсутня
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з психології
Професійна кваліфікація	Не присвоюється
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності. Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; фізіологічні основи психічних процесів, психологічні аспекти виникнення та перебігу порушень психічної діяльності; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо. Методи, методики та технології: методи теоретичних та емпіричних досліджень, аналізу даних, технології психологічної допомоги, сучасні цифрові технології. Інструменти та обладнання: психодіагностичний інструментарій, прилади для психологічних досліджень, комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; системи пошуку та обробки інформації; програми статистичної обробки та візуалізації даних.
Цілі освітньої програми	Підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, інтегрованих у міжнародний науково-освітній простір, здатних продукувати нові наукові ідеї та ефективно розв'язувати комплексні проблеми у сфері екстремальної та кризової психології на основі критичного переосмислення сучасних знань і практики психологічного забезпечення професійної діяльності підрозділів сектору безпеки й оборони та психологічного захисту населення в умовах кризових ситуацій.
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Тип диплома (спільний, подвійний, одиничний)	Диплом доктора філософії, одиничний
Найменування партнера за узгодженою спільною освітньою програмою (за наявності)	Відсутній

Мова (мови) викладання	Українська
Кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання освітньої програми	59 кредитів ЄКТС
Форми здобуття освіти та розрахункові строки виконання освітньої програми (за кожною формою)	Очна (денна, вечірня) – 4 роки; заочна – 4 роки.
Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою (відповідно до стандартів вищої освіти)	Наявність освітнього ступеня магістра
Подальше навчання	Можливість здобувати науковий ступінь доктора наук та додаткові кваліфікації у системі освіти дорослих.
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуття загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів українською та англійською мовами. Отримання навичок науково-педагогічної роботи у закладах вищої освіти (в т. ч. із специфічними умовами навчання). Проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази НУЦЗ України. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником. Викладання здійснюється на засадах утвердження української національної та громадянської ідентичності, виховання патріотизму; академічної доброчесності та академічної свободи учасників освітнього процесу. Основними видами навчальних занять є лекція, семінарське та практичне заняття, тактико-спеціальні заняття, навчальна симуляція, консультація, тренінг, кейс-метод, воркшопи, самостійна робота.
Система оцінювання	В НУЦЗ України оцінювання рівня навчальних досягнень з освітніх компонентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

2. Компетентності, які дають право на присудження/присвоєння освітньої кваліфікації (або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій))

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на

	різних рівнях психологічного дослідження. СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності. СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним. СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності. СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.
Предметні компетентності відповідно до профілю освітньої програми	СК8. Здатність застосовувати методологію наукових досліджень з метою розв'язання нових наукових і прикладних психологічних проблем, пов'язаних із процесами розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах. СК9. Здатність до інноваційного переосмислення і застосування сучасних технологій психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, зокрема із досвідом психічної травматизації внаслідок війни. СК10. Здатність здійснювати комплексний аналіз психологічних механізмів прийняття рішень в екстремальних ситуаціях, забезпечувати психологічну безпеку та збереження психічного здоров'я персоналу у складних та непередбачуваних умовах діяльності, з ризиком психічної травматизації.

3. Програмні результати навчання, які дають право на присудження/присвоєння освітньої кваліфікації (або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій))

Програмні результати навчання (відповідно до стандарту вищої освіти)	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формувати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.
--	--

	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій. РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.
Програмні результати навчання (відповідно до профілю освітньої програми)	РН11. Мати та вміти застосовувати методологічні знання для розв'язання сучасних наукових і прикладних психологічних проблем щодо розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах. РН12. Розробляти та реалізовувати нові технології психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, з ризиком психічної травматизації, зокрема внаслідок війни. РН13. Оцінювати ризики та приймати ефективні рішення в екстремальних ситуаціях, використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.

4. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері психології або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація розміщується на сайті НУЦЗ України.

5. Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми

Кадрове забезпечення	Викладання освітніх компонентів забезпечується науково-педагогічними працівниками: докторами наук, професорами, кандидатами наук (докторами філософії), доцентами, які працюють у НУЦЗ України та мають досвід продукування нових ідей, розв'язання дослідницьких проблем, науково-педагогічної та управлінської діяльності у закладах вищої освіти, володіють методологією наукової діяльності.
Матеріально-технічне забезпечення	Здобувачам освіти надається безоплатний доступ до всіх ресурсів освітньо-наукового середовища НУЦЗ України, зокрема аудиторного фонду, бібліотеки, комп'ютерних і спеціалізованих класів, психолого-тренувальних і тренажерних комплексів, кабінету психологічного розвантаження, конференц-залу, мережі Інтернет, мережевих систем пошуку та обробки інформації, мультимедійного обладнання, програм обробки та візуалізації даних. Освітній процес забезпечено роботою навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології. Соціально-побутова інфраструктура включає: спортивні майданчики, стадіони, спортивно-оздоровчий комплекс, актову залу, медичну частину, гуртожиток, кафетерій, ательє для ремонту одягу.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес забезпечується відповідним навчально-методичним забезпеченням, що складається з робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, підручників (навчальних посібників), курсів лекцій, методичних розробок до семінарських та практичних занять, методичних вказівок для самостійної роботи здобувачів, екзаменаційних завдань різної складності. Кафедра психології діяльності в особливих умовах, навчально-наукова лабораторія екстремальної та кризової психології, бібліотека мають власні веб-сторінки на офіційному сайті НУЦЗ України (https://nuczu.edu.ua), де розміщено інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу й наукових досліджень. Доступ до інформаційного та навчально-методичного забезпечення здійснюється на безоплатній основі.

6. Академічна мобільність

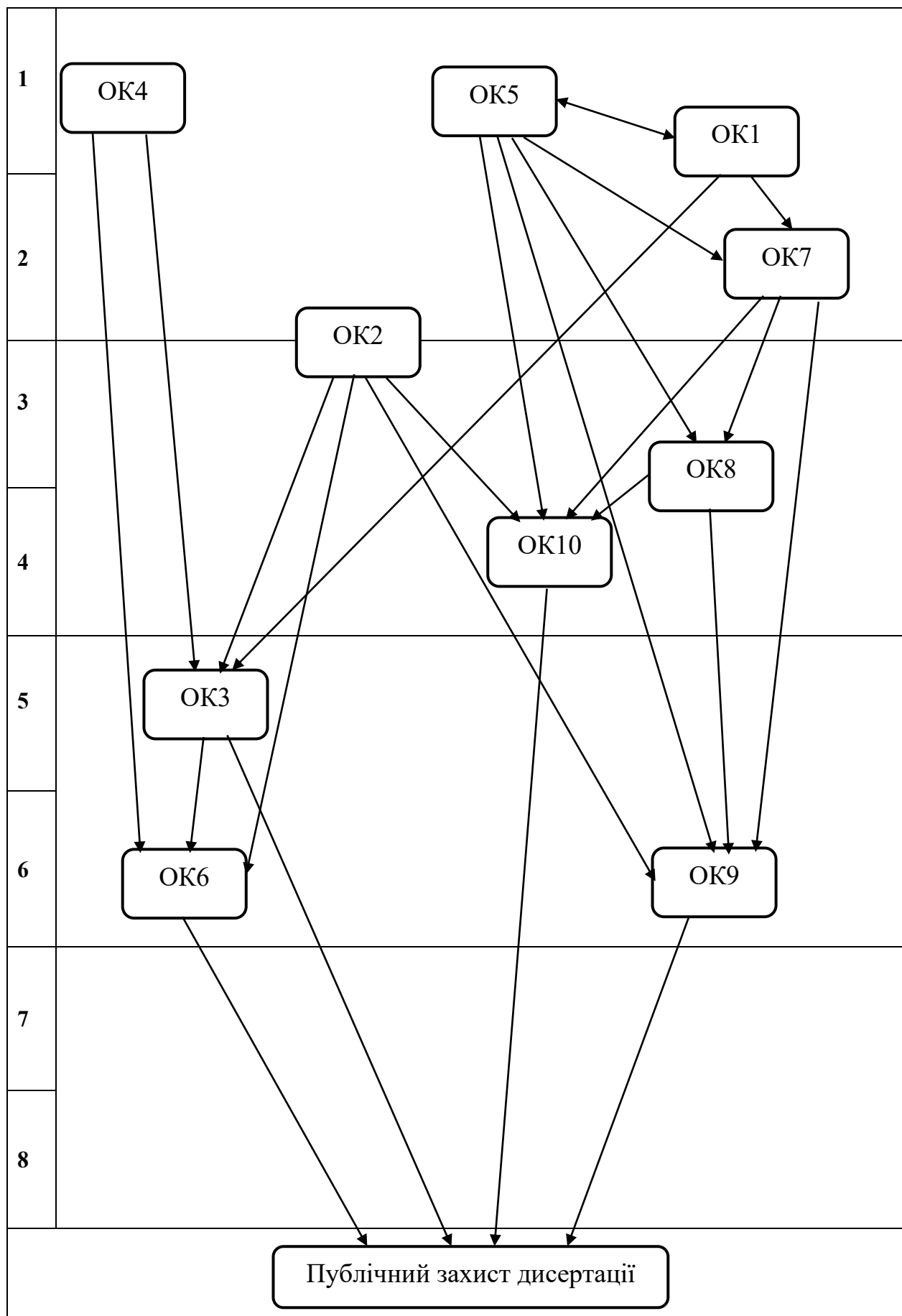
Національна кредитна мобільність	Право на національну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі договорів про співробітництво між НУЦЗ України та вітчизняними закладами вищої освіти.
Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, а також здобувачами освіти з власної ініціативи, на основі індивідуальних запрошень.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних громадян здійснюється після вивчення української мови.

7. Перелік обов'язкових освітніх компонентів та їх логічна послідовність

7.1. Перелік обов'язкових освітніх компонентів

Код освітнього компонента	Освітні компоненти	Кількість кредитів ЄКТС	Форми підсумкового контролю
Цикл загальної підготовки			
<i>Загальнонаукові освітні компоненти</i>			
OK1	Філософсько-методологічні основи наукових досліджень	5,0	диференційований залік, іспит
<i>Мовні освітні компоненти</i>			
OK2	Академічна іноземна мова	6,0	диференційований залік, іспит
<i>Науково-дослідницькі та педагогічні освітні компоненти</i>			
OK3	Управління науковими проектами та інтелектуальна власність	3,0	іспит
OK4	Методика викладання у вищій школі	3,0	іспит
OK5	Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях	3,5	іспит
OK6	Науково-педагогічна практика	6,0	диференційований залік
Цикл професійної підготовки			
<i>Освітні компоненти зі спеціальності</i>			
OK7	Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах	3,5	іспит
OK8	Психологія прийняття рішень в екстремальних ситуаціях	3,0	іспит
OK9	Технології психологічної допомоги особистості в умовах життєвих втрат	3,0	іспит
OK10	Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності	3,0	іспит
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		39,0	
Загальний обсяг вибіркових освітніх компонентів:		20,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		59,0	

7.2. Логічна послідовність вивчення обов'язкових освітніх компонентів

8. Можливості працевлаштування за здобутою вищою освітою

Працевлаштування у наукових установах і закладах вищої освіти; у дослідницьких установах та організаціях; органах влади, установах та організаціях, в тому числі секторі безпеки та оборони тощо. На посадах згідно з чинною редакцією Класифікатора професій України (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08), а саме: викладач закладу вищої освіти, код КП 2310.2; науковий співробітник (психологія), код КП 2445.1; науковий співробітник-консультант (психологія) код КП 2445.1; психолог, код КП 2445.2.

9. Процедури присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) (у разі їх присвоєння). Професійна кваліфікація не присвоюється.

10. Відповідність освітніх компонентів компетентностям та результатам навчання

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості,	ОК 5. Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.	
ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті	РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій. РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 2. Академічна іноземна мова ОК 3. Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність
ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних,	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень ОК 3. Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	етичних і правових аспектів.	
	РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.	ОК 5. Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях
	РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 6. Науково-педагогічна практика
ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.	ОК 6. Науково-педагогічна практика
	РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із	ОК 3. Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.	дотриманням норм професійної і академічної етики. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	
	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.	ОК 5. Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.	ОК 9. Технології психологічної допомоги особистості в умовах життєвих втрат
СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері психології та	РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 2. Академічна іноземна мова

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.	РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.	ОК 6. Науково-педагогічна практика
СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.	РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 2. Академічна іноземна мова

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	RH2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. RH8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. RH10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	RH8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. RH9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 6. Науково-педагогічна практика
СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.	RH6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. RH7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. RH9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 2. Академічна іноземна мова

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.	ОК 6. Науково-педагогічна практика
СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення науковій викладацькій діяльності.	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.	ОК 5. Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях
	РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та	ОК 6. Науково-педагогічна практика

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.	
СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.	РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 2. Академічна іноземна мова ОК 5. Інформаційні технології та інструменти в психологічних дослідженнях ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
СК8. Здатність застосовувати методологію наукових досліджень з метою	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
розв'язання нових наукових і прикладних психологічних проблем, пов'язаних із процесами розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах.	РН11. Мати та вміти застосовувати методологічні знання для розв'язання сучасних наукових і прикладних психологічних проблем щодо розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах.	
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН11. Мати та вміти застосовувати методологічні знання для розв'язання сучасних наукових і прикладних психологічних проблем щодо розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності
СК9. Здатність до інноваційного переосмислення і застосування сучасних технологій психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, зокрема із досвідом психічної травми внаслідок війни.	РН12. Розробляти та реалізовувати нові технології психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, з ризиком психічної травми, зокрема внаслідок війни. РН13. Оцінювати ризики та приймати ефективні рішення в екстремальних ситуаціях, використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.	ОК 8. Психологія прийняття рішень в екстремальних ситуаціях
	РН12. Розробляти та реалізовувати нові технології психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, з ризиком психічної травми, зокрема внаслідок війни. РН13. Оцінювати ризики та приймати ефективні рішення в екстремальних ситуаціях, використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.	ОК 9. Технології психологічної допомоги особистості в умовах життєвих втрат

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	РН11. Мати та вміти застосовувати методологічні знання для розв'язання сучасних наукових і прикладних психологічних проблем щодо розвитку та функціонування суб'єкта (індивідуального, групового) в особливих умовах. РН12. Розробляти та реалізовувати нові технології психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, з ризиком психічної травматизації, зокрема внаслідок війни. РН13. Оцінювати ризики та приймати ефективні рішення в екстремальних ситуаціях, використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.	ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності
СК10. Здатність здійснювати комплексний аналіз психологічних механізмів прийняття рішень в екстремальних ситуаціях, забезпечувати психологічну безпеку та збереження психічного здоров'я персоналу у складних та непередбачуваних умовах діяльності, з ризиком психічної травматизації.	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження РН12. Розробляти та реалізовувати нові технології психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, з ризиком психічної травматизації, зокрема внаслідок війни. РН13. Оцінювати ризики та приймати ефективні рішення в екстремальних ситуаціях, використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.	ОК 8. Психологія прийняття рішень в екстремальних ситуаціях
	РН12. Розробляти та реалізовувати нові технології психологічної допомоги особистості та групі в екстремальних та кризових ситуаціях, з ризиком психічної травматизації, зокрема внаслідок війни. РН13. Оцінювати ризики та приймати ефективні рішення в екстремальних ситуаціях, використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.	ОК 9. Технології психологічної допомоги особистості в умовах життєвих втрат
	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні	ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН13. Оцінювати ризики та приймати ефективні рішення в екстремальних ситуаціях, використовувати ефективні техніки забезпечення психологічної безпеки та збереження психічного здоров'я персоналу.	

11. Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам

[illegible]

12. Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10
PH1	+						+		+	
PH2	+		+	+		+	+			
PH3	+				+			+		+
PH4			+		+	+				
PH5					+	+				
PH6	+	+	+		+					
PH7		+	+				+			
PH8		+		+		+				
PH9		+				+				
PH10				+		+				
PH11	+						+			+
PH12								+	+	+
PH13								+	+	+

**13. Матриці відповідності визначених освітньою програмою компетентностей,
дескрипторам Національної рамки кваліфікацій (НРК)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація K1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому K2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність та автономія AB1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності AB2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
1	2	3	4	5
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн1	Ум1, Ум3		
ЗК2			K1, K2	AB2
ЗК3		Ум1, Ум2, Ум3	K1	AB1
ЗК4	Зн1	Ум1	K2	AB2
Спеціальні компетентності				
СК1	Зн1	Ум1		
СК2	Зн1	Ум1, Ум3		AB1
СК3		Ум1, Ум2		AB1
СК4	Зн1	Ум1	K1, K2	AB1, AB2

1	2	3	4	5
CK5			K1, K2	AB1, AB2
CK6		УМ1, УМ2		AB2
CK7		УМ1, УМ3	K1	AB1, AB2
Предметні компетентності				
CK8	Зн1	УМ2, УМ3	K1	AB1
CK9		УМ1, УМ3	K2	AB1, AB2
CK10		УМ3	K2	AB1, AB2

14. Наукова складова

Наукова складова освітньої програми передбачає проведення здобувачами вищої освіти власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Обсяг основного тексту дисертації повинен становити 7-8 авторських аркушів.

Наукова складова передбачає такі види діяльності:

- вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження, визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт;
- вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізу існуючих поглядів та підходів, що розвинулися в сучасній науці за обраним напрямом;
- проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення дослідницьких завдань шляхом застосування комплексу теоретичних та емпіричних методів;
- аналіз та узагальнення отриманих результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та/або практичного значення;
- оформлення наукових досягнень здобувача вищої освіти у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно до чинних вимог.

Впровадження одержаних результатів та отримання підтверджувальних документів. Подання документів на попередню експертизу дисертації. Підготовка наукової доповіді для випускної атестації (захисту дисертації).

Наукова складова освітньої програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача вищої освіти і є невід'ємною частиною навчального плану підготовки доктора філософії.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньої програми є підготовка та публікація наукових статей у наукових фахових виданнях (закордонних, вітчизняних) за темою дослідження, участь у науково-практичних конференціях (фахових семінарах) з публікацією тез доповідей, круглих столах, симпозіумах тощо.

Потенційні тематики наукових досліджень здобувачів вищої освіти:

1. Психологічні чинники прийняття рішень персоналом ДСНС в екстремальних ситуаціях професійної діяльності.
2. Технології формування резильєнтності в системі психологічної підготовки персоналу сектору безпеки та оборони України.
3. Сучасні методи та технології психологічної допомоги учасникам бойових дій та членам їх сімей.
4. Психологічні особливості реінтеграції ветеранів війни до цивільного життя.
5. Психологічні механізми та умови розвитку лідерського потенціалу персоналу ДСНС.

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма:

1. Закон України від 05.09.2017, № 2145-VIII «Про освіту». URL: <http://surl.li/ufwxu>.
2. Закон України від 01.07.2014, № 1556 VII «Про вищу освіту». URL: <http://surl.li/ufwyr>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015, № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2024, № 1021). URL: <http://surl.li/ufwxl>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011, № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://surl.li/ufwxa>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016, № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023, № 502). URL: <https://surl.li/poxatr>.
6. Стандарт вищої освіти України із спеціальності 053 Психологія для третього освітньо-наукового рівня вищої освіти. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 646. URL: <https://surl.lu/jnyzkl>.
7. Наказ МОН України від 27.03.2025, № 512 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL: <https://surl.lu/ageham>.
8. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010, №327 «Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 (зі змінами). URL: <http://surl.li/ufwwf>.
9. Наказ НУЦЗ України від 17.01.2025, №34 «Про затвердження Положення про освітні програми Національного університету цивільного захисту України». URL: <https://surl.lt/rescbo>.
10. Наказ НУЦЗ України від 21.12.2024, № 330 «Про затвердження Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Національному університеті цивільного захисту України». URL: <https://surl.li/sidonq>.

**Керівник проєктної групи
(гарант освітньої програми)**
професор кафедри психології
діяльності в особливих умовах,
доктор психологічних наук, професор

Геннадій ГРИБЕНЮК